

Kongres odobril finančno in vojaško pomoč Grčiji, Turčiji

Trumanov načrt sprejet z veliko večino glasov. Vsi amendamenti zavrženi. Križarska vojna proti komunizmu in Sovjetski uniji. Amerika že poslala orožje in strelivo Grčiji

Washington, D. C., 10. maja.—Kongres je danes sprejel Trumanov načrt za pomoč Grčiji in Turčiji z veliko večino glasov. Vsi amendamenti, ki bi bili namenjeni zmanjšanju pomoči, so bili zavrženi. Načrt predlaga, da se Ameriki pošljejo 100,000 vojakov in 100,000 tonov vojaškega materiala. Načrt tudi predlaga, da se Ameriki pošljejo 100,000 tonov vojaškega materiala. Načrt tudi predlaga, da se Ameriki pošljejo 100,000 tonov vojaškega materiala.

Trumanov načrt je bil sprejet z veliko večino glasov. Vsi amendamenti, ki bi bili namenjeni zmanjšanju pomoči, so bili zavrženi. Načrt predlaga, da se Ameriki pošljejo 100,000 vojakov in 100,000 tonov vojaškega materiala. Načrt tudi predlaga, da se Ameriki pošljejo 100,000 tonov vojaškega materiala. Načrt tudi predlaga, da se Ameriki pošljejo 100,000 tonov vojaškega materiala.

Kongresnik Bender, republikanec iz Ohia, je skušal izločiti vse klavzule vojaškega značaja iz načrta, a ni uspel. V svojem govoru je obsojal birokrate v državnem, vojnem in mornaričnem departmentu. Ožigosal jih je kot hinavce in vzklinal: "Načrt je napoved agresivne vojne proti Rusiji. Bog naj ima usmiljenje z nami za vse, kar smo danes storili."

Državni departmet je razkril, da ameriško orožje in strelivo je bilo že dostavljeno Grčiji. Razkritje je v poročilu o sklenjenih kupcih.

Prej je bilo naznanjeno, da je tudi Velika Britanija poslala veliko število strojne, orožja in nekaj bojnih letal ter tankov v Grčijo.

Nedržavljanu preti deportacija

Duluth, Minn., 10. maja.—Federalni imigracijski uradniki so aretirali Carla R. Newstroma na obtožbo, da je prišel nezakonito v Združene države in da je član organizacije, ki propagira strnoglavljenje ameriške vlade s silo. Newstrom je bil rojen na Švedskem in v Ameriko je prišel leta 1909. On ni ameriški državljan. Uradniki so ga aretirali v svrhu deportacije. Aretiran je bil tudi William Hoey, ki je prišel v Ameriko iz Kanade.

VELIKA BRITANIJA NI IZPOLNILA OBVEZNOSTI NAPRAM ŽIDOM

Lake Success, N. Y., 10. maja.—Dr. Abba H. Silver, načelnik ameriške podružnice židovske agencije za Palestino, je citiral izjave britskih in ameriških uradnikov, da podpre svoje trditve, da Velika Britanija ni izpolnila obveznosti napram židom. Ko je dobila mandat nad Palestino od stare Lige narodov, je dala zagotovilo, da bo Palestina postala domovina židov. Silver je nastopil pred člani odbora za politične zadeve generalne skupščine Združenih narodov. Predlagal je imenovanje posebne komisije, ki naj bi zahtevala pojasnila od Velike Britanije glede deportacije več tisoč židov, moških, žensk in otrok, ki so skušali priti v Palestino. Poudaril je, da je Velika Britanija, ko je dobila mandat, slovesno obljubila, da bo olajšala dotok židov v Palestino. Ameriška delegacija je predlagala imenovanje "nevturalnega" odbora 11 članov, ki naj bi vzel v pretes vprašanje priseljevanja židov v Palestino. Warren R. Austin, načelnik ameriške delegacije, je v bistvu priznal trenje med Ameriko in Rusijo. Ozadje trenja je dominacija dežel na Srednjem vzhodu. Imenovan je bil pododbor, katerega tvorijo predstavniki Amerike, Rusije, Velike Britanije, Francije, Egipta, Kanade, Avstralije, Čehoslovakije in Argentine. Ti bodo študirali palestinski problem in potem predložili poročilo skupščini. Dr. Silver je bil povabljen pred odbor in s tem mu je bila dana prilika da izraza stališča židov. Svoje argumente je podprl z dokazi, zaeno pa je ostro obsojal Veliko Britanijo in ji očital, da ni izpolnila obveznosti napram židom. Člani britske delegacije so ignorirali očitke.

Omejitev jurisdikcijskih stavek

Izločitev komunistov iz unij

Washington, D. C., 10. maja.—Senat je odobril nadaljnje restrikcije z amandiranjem protidelavskega zakonskega načrta, da se omeji jurisdikcijske stave in sekundarni bojkot. Amandment je predložil senator Taft, republikanec iz Ohia in načelnik odseka za delavske zadeve.

Sprejet je bil tudi amandment senatorja McClellana, demokrata iz Arkanzasa. Ta določa, da federalni delavski odbor ne sme potrditi nobene unije, ako se njeni uradniki komunisti, sopolniki komunistov, ali pa člani katere koli organizacije, ki propagira strnoglavljenje vlade.

Opozicijo proti amandmentu je vodil senator Murray, demokrat iz Montane, kar je razkačilo Tafta. Murrayja je obdolžil premišljene zavlačevalne taktike.

Predlog senatorja Balla, republikanec iz Minnesote, za revizijo Norris - LaGuardievega zakona, ki prepoveduje sodiščem izdajanje injunkcij proti unijam v konfliktih z delodajalci, je bil poražen. Ball je avtor zakonskega načrta za odpravo zaprtje delavnic.

Amandment senatorja Tafta je bil sprejet s 65 proti 26 glasovom. Za amandment je glasovalo 46 republikancev in 19 demokratov, proti pa 23 demokratov in trije republikanci.

Odsek odobril mirovno pogodbo

Truman priporoča hitro akcijo

Washington, D. C., 10. maja.—Člani senatnega odseka za zunanje zadeve so soglasno odobrili mirovno pogodbo za Italijo, o kateri nasprotniki trdijo, da je preostala in da nalaga pretežno finančno breme Italiji.

Pogodba za Italijo je bila sestavljena in potrjena na konferenci zunanjih ministrov štirih velesil v Parizu. Italija bo morala plačati vojno odškodnino \$125,000,000 Jugoslaviji, \$105,000,000 Grčiji, \$100,000,000 Rusiji, \$25,000,000 Abesiniji in \$5,000,000 Albaniji.

Pred člani senatnega odseka so mirovne pogodbe za Rumunijo, Bolgarijo in Ogrsko. Predsednik Truman pritiska za hitro odobritev in ratifikacijo mirovnih pogodb. Za ratifikacijo je potrebna dv tretjinska večina glasov v senatu.

Odsek se izrekel za znižanje davkov

Washington, D. C., 10. maja.—Senatni odsek a finančne zadeve se je z osmimi proti petim glasovom izrekel za znižanje dohodninskih davkov od 10.5 do 30 odstotkov. Znižanje naj bi stopilo v veljavo 1. julija. Ako bo kongres odobril načrt, bodo davkoplačevalci prihranili skoraj dve milijardi dolarjev. Koristi bodo imeli v glavnem oni posamezniki, ki imajo velike dohodeke.

Bojazen pred komunizmom v Evropi

Washington, D. C., 10. maja.—Enajst ameriških industrijevcev je izrazilo bojazen pred komunistično poplavo Evrope. Izjavili so, da bo komunizem zajel vso Evropo, če ne bosta Nemčija in Avstrija dobili prilike za zvišanje industrijske produkcije, da bosta lahko plačevali račune za živila in material. Vodja grupe, ki je obiskala Nemčijo in Avstrijo, je bil Gibson Carey, predsednik Yale & Towne Mfg. Co.

BIVŠI KONGRESNIK MAY PRED ZVEZNIM SODIŠČEM

Skušal je rešiti svoje prijatelje pred vojaško službo

ZAGOVORNIK ZAHTEVAL REKORDE

Washington, D. C., 10. maja.—Vladni tožilec je povzročil senzacijo v sodni dvorani z izpovedjo priče, da je skušal bivši kongresnik Andrew J. May iz Kentuckija rešiti nekega akrobata in okrog 40 drugih prijateljev in sorodnikov izdelovalcev municije pred službo v armadi. May je bil načelnik kongresnega odseka za vojaške zadeve. Zagovarjati se mora na obravnavi pred federalnim distriktnim sodiščem na obtožbo prejemanja podkupnine.

Trije drugi obtoženci so pred sodiščem. Ti so brata Murray in Henry Garsson, direktorja kompanij v Illinoisu, ki so dobile od vojnega departmanta naročila v vsoti \$78,000,000 za orožje in strelivo, in Joseph F. Freeman, njun agent in lobist v Washingtonu. Slednji je povedal, da je dal bivšemu kongresniku \$50,000 za kompanijam storjene usluge.

Kot priča je nastopil na obravnavi polkovnik Clarence J. Hauck. Dejal je, da ga je May okrcal, ker je prezel apele, naj prepreči, da akrobat in drugi ne bodo pozvani v vojaško službo. Hauck je priznal, da je na pritisk Mayja izposloval premestitev sarženta Alberta Freemana, sina Josepha F. Freemana, s Pacifika v Ameriko.

Obravnava je razkrila, da so imeli tudi drugi kongresniki tesne zveze z izdelovalci orožja in municije. Predložena je bila evidenca, da sta se May in Murray Garsson zavzela pri generalu Eisenhowerju za stotnika Josepha Garssona, sina Murrayja, ko je imel priti pred ameriško vojno sodišče v Evropi zaradi storjenih prestopkov. Hauck je priznal, da je on spisal pismo z apelom na Eisenhowerja, katerega je podpisal May.

Warren Magee, zagovornik bivšega kongresnika, je zahteval od Haucka kopije rekordov, nanašajočih se na odnose med njim in člani kongresnega odseka za vojaške zadeve. Sodnik Henry A. Schweinhaut je nato prekinil obravnavo.

Poljska sklenila pakt s Čehoslovakijo

Varšava, Poljska, 10. maja.—Vlada je naznanila sklenitev

PREISKOVALNI ODBOR OBJAVIL POROČILO O SITUACIJI V GRČIJI

New York, 10. maja.—Odbor treh članov, katerega je Ustanovila dvajsetega stoletja, poslala v Grčijo v svrhu študije situacije, je pravkar objavil svoje poročilo o rezultatu. V tem pravi, da so grški rojalisti in desničarji pozdravili Trumanovo doktrino in ameriško intervencijo, levičarji pa so jo obsodili in označili za podporo majajoči se diktaturi.

Odbor pravi na podlagi ugotovljenih dejstev, "da center in velik del nekomunistične levice zavzemata stališča, da izbira v Grčiji ni med komunizmom in rojalistično reakcijo. Srednja pot je mogoča, toda cilj ne bo dosežen z nasilnim zatiranjem opozicije."

Desničarji v grški vladi so uverjeni, da bo njihova sila ojačana z ameriško finančno pomočjo v borbi proti komunizmu in drugim nasprotnikom.

Drhal grozila farmarju

Razobesitev rdeče zastave razkačila veterane

Duluth, Minn., 10. maja.—Intervencija s strani pomožnega šerifa K. F. Busyna je rešila farmarja Rasmusa Bulenda pred vojnimi veterani, ki so ga nameravali napasti.

Busyn je dejal, da je Bulend razobesil rdečo zastavo poleg svojega doma na 1. maja. Vojni veterani so opozorili šerifski urad, da ne bodo odgovorni za posledice, če farmar ne bo aretiran v določenem času. Aretacija je sledila na obtožbo, da je Bulend izvršil prestopke z razobesitvijo rdeče zastave.

Bulend je pri zaslišanju dejal, da ni član komunistične stranke, toda veruje v več komunističnih doktrin. Pri njem so našli protiklerikalne letake serije "Črna internacionala" in knjigo "Velika zarota proti Rusiji", v njegovi splošnici pa Stalinovo sliko. Knjiga in letaki so bili zaplenjeni. Bulend, ki je dobil ameriško državljanstvo leta 1923, čaka na zaslišanje v jetnišnici okraja St. Louis.

Delavske demonstracije v Hamburgu

Protest proti pomanjkanju živili

Hamburg, Nemčija, 10. maja.—Člani strokovnih unij so odložili orodje in demonstrirali v glavnem delu mesta, kjer je bil urad unij. Balkon urada je bil okrašen z rdečimi zastavami.

Demonstracije so bile organizirane v znak protesta proti pomanjkanju živili v Hamburgu, ki je v britski okupacijski coni. Nemški listi so objavili vesti o demonstracijah v Porurju, ker so bili odmerki živil znižani na tisoč in manj kalorij dnevno za osebo.

Demonstracij v Hamburgu se je udeležilo čez 100,000 delavcev. Skoro vse delo je bilo ustavljeno, toda nemirov ni bilo. Živilska kriza je zajela tudi ameriško okupacijsko cono. Uradniki ameriške vojaške vlade so priznali, da je situacija resna. Izrazili so bojazen pred nemiri in izgredi. Priznali so tudi, da ni izgledov za izboljšanje situacije v bližnji bodočnosti.

Pakta s Čehoslovakijo, ki določa odprte meje trgovini med državama. Pogajanja glede sklenitve ekonomskega dogovora se nadaljujejo.

TRUMAN PROTI OMEJITVI ŠTEVILA VOJAŠKIH MISIJ

Tajni načrti razkriti v teku debate o pomoči Grčiji

ZAVAJANJE AMERIŠKEGA LJUDSTVA

Washington, D. C., 10. maja.—V nižji zbornici je nastala konfuzija, ko so bili kongresniki v teku debate o finančni in vojaški pomoči Grčiji in Turčiji informirani, da se je predsednik Truman izrekel proti omejitvi števila ameriških vojaških in mornaričnih misij in oboroženih sil, ki bodo poslani v državi.

Razkritje, da sta vojni tajnik Patterson in mornarični tajnik Forrestal drugače govorila v javnosti nego pri zaslišanju pred člani odseka za zunanje zadeve, je povzročilo senzacijo. V javnosti sta naglašala, da bo število vojaških in mornaričnih sil omejeno, na tajni seji pa sta poudarjala, da armada in mornarica morata imeti proste roke.

To dejstvo je razburilo več kongresnikov, ki podpirajo Trumanov program in doktrino, da mora Amerika pomagati vsem državam, katere ogroža komunizem. Kongresnik Mundt, republikanec iz Južne Dakote, je predlagal omejitev števila vojaških in mornaričnih misij na sto članov in citiral Pattersonovo deklaracijo, da ne bo vodil opozicije proti restrikcijam. Kongresnik Bloom, demokrat iz New Yorka, je povedal, da se je Patterson premislil pozneje. Ko je nastopil na tajni seji odseka za zunanje zadeve, je izjavil, da ne sme biti restrikcij.

"Kaj prav za prav pomeni beseda 'omejitev' v načrtu?" je vprašal Mundt. "Ali bo Amerika omejala oboroženo silo, katero namerava poslati v Grčijo, na 10,000 ali 100,000 mož? Velika Britanija ima še vedno oboroženo silo okrog 15,000 mož v Grčiji. Govorice, da so Truman, Patterson in Forrestal za neomejeno vojaško pomoč Grčiji in Turčiji, me vznemirjajo. Ameriško ljudstvo mora biti informirano o vseh detaljih programa, da bo vedelo, kam drži pot."

Kongresnik Hoeven, republikanec iz Iowe, je dejal, "da so Truman, Patterson in Forrestal izpustili mačko iz vreče. Ameriške matere in očetje so upravičeni do zaščite, da ne bodo njihovi sinovi ponovno poslani na bojišča v tujih državah." Oglasil se je kongresnik Ritzley, republikanec iz Oklahome, in dejal:

"Mi ne smemo varati in zavarovati ljudstva. Nikdar nisem verjel trditvam, da bodo ameriške vojaške in mornarične misije omejene. Kako naj bi misije z omejenim številom vojaških in mornaričnih častnikov vezbale urško armado čez pol milijona mož? Naša dolžnost je odprto priznanje, da je Trumanov načrt v bistvu napoved vojne Rusiji."

Dva amandementa sta bila poazena pri glasovanju. Eden bi bil dal besedo organizaciji Združenih narodov pri reševanju grških in turških problemov, drugi pa bi bil omejil Trumanovo oblast v akcijah v priog Grčiji in Turčiji.

Nova zmaga britske delavske stranke

Jarrow, Anglija, 10. maja.—Ernest Fernyhough, kandidat za poslanca na listi delavske stranke, je zmagal pri nadomestnih volitvah. Zasedel bo sedež, katerega je imela Ellen Wilkinson, ki je pred nekaj tedni umrla. Pri vseh nadomestnih volitvah, ki so se vršile po juliju 1. 1945, so zmagali laboriti.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$8.00 na leto, \$4.00 za pol leta, \$2.00 za četrt leta; za Chicago in okolico Cook Co., \$3.50 za celo leto, \$4.75 za pol leta; za inozemstvo \$11.00. Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$8.00 per year, Chicago and Cook County \$3.50 per year, foreign countries \$11.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi dopisov in nenaročenih člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil poštino.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communication and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657 - 59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

Saboterji miru na delu

V deželi je zadnje tedne nastala precej velika kampanja proti ratifikaciji italijanske mirovne pogodbe po zveznem senatu. To kampanjo so organizirali vplivni italijanski politiki in intelektualci obeh generacij — imigranti in tukaj rojeni. V svoj odbor za preprečevanje ratifikacije so pritegnili tudi razne vplivne Američane, ki zdaj lomijo kopja v interesu italijanske in mednarodne reakcije.

Med temi ljudmi vidimo tudi bivšega pennsylvanskega "new-dealskega" guvernerja Earleja, ki se je nedavno proslavil pred nekim kongresnim odsekom z odprtim hujškanjem na vojno proti Rusiji. Dejal je, da je treba na Rusijo čim prej zmetati čim več atomskih bomb — vsaj to je bil smisel njegovega govora. K temu naj rečemo le to, da je po blaznicah veliko bolj pametnih ljudi kot je on. Sigurno pa manj nevarnih! Slične ideje je pred istim odsekom propagiral tudi mr. Bullitt, bivši ameriški poslanik v Moskvi. On je šel še korak dalje in priporočal organiziranje sto-procentno gestapovskega sistema, po katerem bi vlada lahko hitro pometala v koncentracijska taborišča "vse komuniste, ko pride čas." Oba ta bivša "newdealovca" in diplomata sta se vsaj nekaj — v resnici veliko — naučila od nacifasizma!

George Earle je spisal tudi brošuro — vsaj pa posodil svoje ime kot avtor — v kateri pobija ratifikacijo italijanske mirovne pogodbe, pred nekaj dnevi pa je nastopil pred senatnim odsekom za zunanje zadeve z isto mislijo. Brošuro je izdal prej omenjeni italijansko-ameriški odbor.

Poleg Earleja je v ospredju te kampanje, poleg vplivnih italijanskih politikov in intelektualcev, tudi bivši državni podtajnik Sumner Welles, ki je že tudi nastopil pred senatnim odsekom. Dalje znana publicistka Dorothy Thompson, Norman Thomas in druge velike zvrline. Thomas pobija ratifikacijo te pogodbe na shodih in v Callu.

Glavni argument te propagande je, da se je Italiji s to mirovno pogodbo storila velika krivica, ratifikacija te pogodbe bi pa pomenila, da bi tudi senat, sploh vsa Amerika sankcionirala to krivico. Z nacionalizmom prežeti in imperialistično nagnjeni Italijani so morda res prepričani, da se je Italiji zgodila nezastita krivica, kajti izgubila je svoje afriške kolonije, pretežni del Julijske krajine s Trstom in Polo vred, kakor tudi pretežni del bojne mornarice, oborožena sila pa je omejena na 300,000, kar sigurno ni malo in bo še vedno dovolj veliko breme za Italijo. Povrhu pa bo morala plačati tudi nekaj čez \$300 milijonov vojne odškodnine, kar je gotovo dovolj majhna denarna kazen za škodo in kriminalstvo fašistične Italije.

Mi se ne čudimo, ako italijanski nacionalisti in imperialisti javkajo nad temi dolobami. Čudimo pa se nim Italijanom, ki se radi sklicujejo na Pravico, še bolj pa onim asortiranim "liberalnim" in "radikalnim" Američanom, ki pravijo, da so proti imperializmu, zdaj pa se hinavsko jokajo nad to pogodbo in agitirajo proti njeni ratifikaciji! Po logiki teh "antiimperialistov" bi morala Italija menda dobiti vojno odškodnino od Jugoslavije, Rusije, Albanije, Grške in Etiopije zato, ker jih je napadla in se mislila zopet imperialistično nasititi. To pravimo vsled tega, ker o kakšni drakonični mirovni pogodbi tukaj sigurno ni govora. V resnici se je s to pogodbo storila veliko večja krivica Jugoslaviji, kajti Italiji ostane še vedno nekaj slovenskega ozemlja — zapadni del Goriške z Gorico vred. Od storjene materialne — ne pa človeške — škode pa bi plačala komaj nizke dveletne obresti. Enako Rusiji in ostalim državam, katera je napadla. Toda če bo Rusija hotela dobiti tiste male reparacije (\$100 milijonov) od Italije, jo bo morala prej založiti s surovinami.

Pesem teh asortiranih oboževalcev Italije in saboterjev miru, ali bolje izmiritev gre za tem, da zavlečejo ratifikacijo te pogodbe za nedoločen čas. (Te ljudi imenujemo "saboterje miru" vsled tega, ker so vsi v sprednjih vrstah vojnih hujškanj in sejalcev sovraštva med Vzhodom in Zapadom, posebno pa proti Sovjetski Rusiji. Yes, tudi Norman Thomas, ki je vrgel svoj pacifizem med staro šaro in nedavno v Callu med vstricami dejal, da bo proti Rusiji morda potreben tudi oborožen nastop... In to od tistega Thomasa, ki je pred Pearl Harborjem z vsemi štirimi deloval, ne samo proti ameriškemu vstopu v vojno, marveč tudi proti vsaki pomoči ob steno potisnjeni Angliji in Franciji! Vse to, kar danes bolj sovražijo Rusijo kot je kdaj sovražil Hitlerjevo Nemčijo, Mussolinijevo Italijo ali Francovo Španijo! Na eni strani zastuplja ameriško ljudstvo s strupom proti Rusiji, na drugi pa pobija militarizem, ki se kotli in redi na tem strupu. Ali z drugo besedo: kar zgradi, sproti podere.)

Sumner Welles, kakor tudi drugi, je pred senatnim odsekom argumentiral, naj se z ratifikacijo počaka tako dolgo, dokler ne pride tudi do sklenitve mirovne pogodbe z Nemčijo in Avstrijo. Z drugo besedo, italijanska mirovna pogodba naj visi v zraku in služi namenom "power politics". Na drugi strani pa prav ti ljudje dan za dnem grme proti "power politics," seveda ne proti "naši," marveč proti — ruski.

Ampak mačka iz šaklja je privlekel Charles Poletti, bivši newyorsk podguverner in "new dealer". On je pred senatnim odsekom dejal, da bi ratifikacija te pogodbe ne bila v skladu s "Trumanovo doktrino." V teku 90 dni po ratifikaciji te pogodbe bi se anglo-ameriške čete — in tudi jugoslovanske — namreč morale umakniti s tržaškega ozemlja, kar bi pomenilo prepušitev Trsta Tržačanom in pa — jugoslovanskemu vplivu... Tega pa Bog nas varuj, kajti Jugoslavija je v sovjetski sferi! In če bi jugoslovansko-sovjetska senca padla na Trst, bi lahko preskočila tudi v Italijo, kar pa bi bila groza vseh grozot. Zato senat ne sme ratificirati te pogodbe, da bodo anglo-ameriške čete lahko ostale v Trstu

Politika visoke diplomacije vodi v vojno

Corapolis, Pa. — Američanom se ne more očitati, da nismo darežljivi ljudje. Zgleda pa, da so nam bolj pri srcu naši bivši sovražniki in diktatorji kot pa naši sobojevniki iz zadnje vojne.

Kitajski diktator je že dobil lepo nagrado od nas, to pa iz razloga, ker preganja komuniste. Saj jim je tudi naš Truman napovedal boj na življenje in smrt, kakor svoj čas Hitler. Ampak takrat, ko je on rogovilil, jih ni bilo, še toliko in tudi še niso bili na tako slabem glasu kot so danes. Hitlerju so res zmešali štrane, sedaj pa nikogar ne nadlegujejo. Sploh pa jih tukaj ne more biti veliko, vsaj jaz dose-daj še nobenega ne poznam. To pa mislim, da radi tega, ker ni na nikomur na čelu napisano, kaj je. Saj to je tisto, kar bo delalo tudi Trumanu preglavice v boju proti njim.

Za časa prohibicije ni bilo tako težko izslediti "munšajnare", kajti vsak je imel kotliček, komunisti pa še tistega nimajo. Zdi se, da je naš predsednik Truman res dalekoviden politik, kajti pronašel je, da so Dardanele turška last, skozi nje pa se komunisti iz Rusije spijajo kakor čebulice iz panja. Torej zato bo dobil Turčin od nas milijone. Grški kraljiček bo tudi dobil naše milijone, če bo treba pa tudi vojake. Ko je revše izvedelo, kako smo mu naklonjeni, mu je pa precej zrastle greben. Pravi, da bo sedaj z lahko-to uničil svoje sovražnike — v mislih ima tiste junake, kateri so poglani laške roparje s svoje zemlje, medtem ko je on vedril v Angliji.

Ako bodo šli res naši vojaki v grške planine pobijati tiste stradalajoče domoljube, si s tem ne bodo stekli nobene časti ne sebi ne svoji domovini. Toda časi se spreminjajo! Tedaj, ko so Grki podili Lahe s svoje zemlje, Jugoslovani pa Nemce, jih je občudoval ves svet, prav tako tudi Ruse. Kmalu po vojni pa sem slišal govoriti nekatere, češ, zdaj smo naklestili Nemce in Japonce, zdaj pa bomo še Ruse. Jaz sicer nisem polagal nobene važnosti takemu gozbezanju, ker sem vedel, da je tam slama, kjer bi morali biti možgani.

Ko je Hitler prišel z vojno, so govorili, da je zblaznel, sedaj pa kaže, da je tista blaznost nalezljiva. Najprvo se jo je nalezel Churchill, sedaj pa je postala kar epidemična.

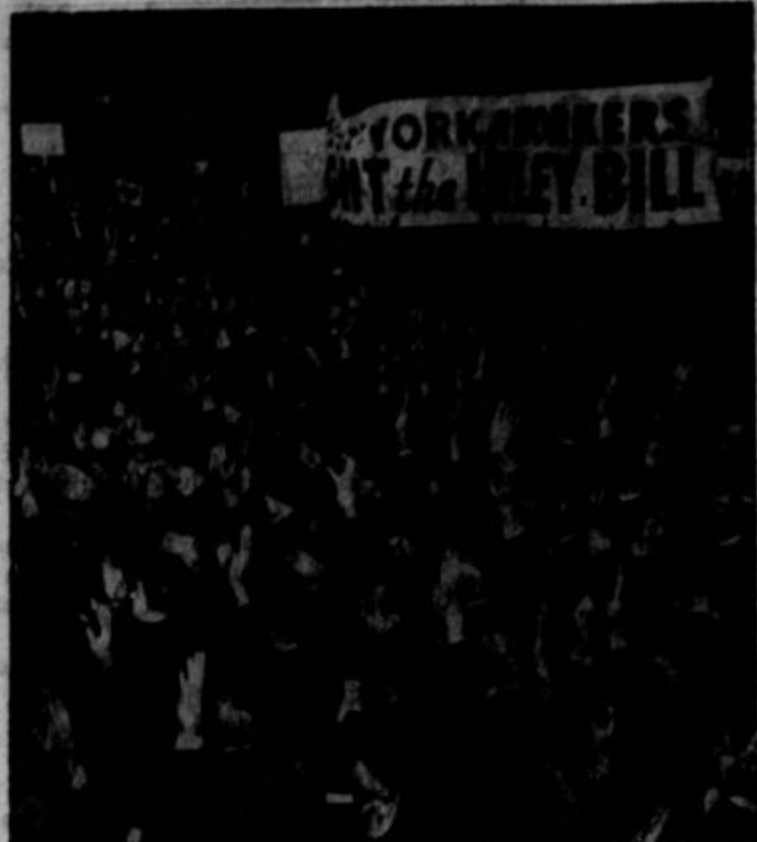
Nekateri pravijo, da ni resnica, da bo Turčin s pomočjo naših milijonov komuniste lovil v mrežo, ampak da jih bo dobil zato, da bo dobro opremil armada, katera bo varovala pretrolej za nas v Egiptu.

Zdi se mi, da je ta domneva brez podlage. Naše petrolejske družbe bodo poprej izčrpale ves petrolej v Egiptu in spravile profit, kot pa jih bo kakšen Rus ali komunist ovrval pri njihovem poslu. Hitler je opremil svoje armade samo za vojno in sedaj se vse dela po njegovem kopitu, in če ne bodo kmalu odkrili leka proti Hitlerjevi vojni blaznosti, se bo vojna zopet začela. Mogoče, da so nas res bogovi udarili s slepoto, kakor so Hitlerja. Med bodočo vojno in Hitlerjevo bo le malo razlike. Hitler je primoral, da so se tepli zanj vojni prijatelji, mi jih bomo pa kupili. Tako dvomim, če bo uspela taka kupčija. Če bomo tudi v prihodnosti nagradili svoje sovražnike, potem bomo imeli veliko sovražnikov.

Naj mi bo dovoljeno zapisati na tem mestu nekaj vrstic v spomin mojemu prijatelju Georgu za nedoločen čas in držale nazaj to senco. To je namen te kampanje.

Ta teza ima najbrže pristaje tudi v državnem departmentu in Beli hiši. Toda "palitika" je "palitika" in tako sta bila predsednik Truman in državni tajnik Marshall pristajala nastopiti proti tej kampanji pred senatnim odsekom. Predsednik je v pismu dejal, da bi poraz te pogodbe v senatu pomenil velik udarec vsej ameriški zunanji politiki in vplivu, Marshall pa je rekel, da bi tak korak porazno vplival in mu onemogočil delovanje za sklenitev ostalih mirovnih pogodb.

Za ratifikacijo mednarodnih pogodb je potrebna dvetretjinska večina. Kaj stori senat, bo razvidno v bližnji bodočnosti. Toda če odkloni italijansko, mora logično zavreči tudi vse ostale mirovne pogodbe.

Delavske demonstracije v New Yorku proti Hartley-Taftovemu antinuklearnemu zakonu. Sprejeli so resolucijo, s katero so pozdravili akcijo za združenje CIO in ADF ter za boj "proti reakciji in posebnim privilegijem."

Osvaltu. On je preminul 20. aprila, ravno na dan njegove 70-letnice. Pokojnik je bil rojen v vasi Novi Binkel, fara Draga na Dolenjskem. Videl sem ga še eno uro pred smrtjo, nisem pa vedel, da je smrt že tako blizu, zato sem odšel. Drugo jutro sem pa dobil sporočilo, da ga ni več med živimi. V mladosti se sicer nisva poznala. Prvič sem ga srečal na domu njegove poročene hčere in takoj spoznal, da je blaga duša. Rad sem ga poslušal, ko je pravil svoje doživljanje.

Udeležil sem se njegovega pogreba. Ko je svecenik opravil svoje ceremonije pri odprtem grobu in ko je tudi društveni tajnik opravil svojo dolžnost, je pristopil še njegov 80-letni brat, položil svojo ovelo roko na krsto in z močnim glasom spregovoril: "Ljubi brat, Ti si prestal, mene pa še čaka." Nadaljevati ni mogel, ker mu je žalost stiskala srce. Pogled na starčka je bil res ganljiv. Tudi mene je nekaj stisnilo in roka je mehanično segla v žep po ruto. Pa tudi drugim poleg mene se ni nič bolje godilo. Naj zastoduje. Dragi prijatelj, počivaj v miru, so-rodnikom pa moje globoko sožalje!

Tone Kebe.

Za Rusijo so javno molili!

Cleveland, O. — Kaj vse se ne izmisli hudobna reakcija, samo da blati Rusijo! Tu v Clevelandu so molili za brezversko Rusijo. Kaj je v ozadju tega cir-kusa? Nič drugega kot pokazati, da je Sovjetska unija hudobna, roparska, zato je treba javno moliti zanjo.

Za Rusijo ni treba moliti, ker ni nikomur storila nič zalega. Rusi niso preganjali in mučili ljudi, kot je to delala duhovščina v Jugoslaviji. Zakaj rajši ne molijo za tiste izgubljene duhovnike? In zakaj ne molijo za Ameriko, ki danes stopa na pot nevarnega militarizma in imperializma?

Skoda, da večina Američanov tako slabo pozna Rusijo. Seve kapitalizem jim gotovo ne bo pravilno raztolmačil ruskih razmer in nazorov, prav tako ne sovjetskega sistema, ki je dober za delavce. Nепrestano stražijo pred komunizmom, a nočejo raztolmačiti, kaj pomeni ta beseda. Če bi povedali resnico, bi ljudje odobraval ruske ideje.

Američani se vse preveč brigajo za šport. Zoga jim je o-grambni čit, ki jim prinese ve-

liko denarja, z vero pa držijo ljudstvo v temi. Torej dobra kupčija v dveh ozihih!

Res ne vem, zakaj bi v Ameriki molili za Rusijo. Tam imajo cerkve kot jih imamo tu in nihče ne brani ljudem hoditi v cerkev. Ameriška reakcija Krista pošilja v Rusijo, a sama ga najbolj potrebuje. Ameriški delavec še vedno blodi globoko v temi.

Julija Počakaj.

Poročilo tajnika podružnice 48 SANSa

Cleveland, O. — Sledeče prispevke smo prejeli v minulem mesecu za otroško bolnišnico:

Društvo Blejsko jezero št. 27 SDZ je darovalo \$50, mrs. Kovčič z Grovewooda \$41, katero vsoto so darovali prijatelji njenega pokojnega moža Franka namesto venca (imena so bila že objavljena). Skupno prejeli \$91.

Za obrambeno akcijo SANSa so prispevali sledeči:

Društvo Marije Vnebovzette št. 103 ABZ \$5, društvo št. 71 ABZ (članarina za prve tri mesece) \$6, društvo Kras št. 8 SDZ članarina za marec \$6, Louis Kafferle \$5, društvo Utopians št. 604 SNPJ \$25, Slovenska čitalnica SDD na Waterloo rd. \$10, Fred J. Česnik \$10, mrs. Angela Šišković \$5, društvo Blejsko jezero št. 27 SDZ \$25, mrs. Angela Kalin \$2, Ivan in Vera Boštjančič članarina \$4, društvo Svoboda št. 748 SNPJ članarina \$10 ter darilo \$10 (skupno \$20), John Česnik in žena, Huntmer, namesto venca za pok. Thereso Zele daroval \$5.

Skupni prispevki za obrambno akcijo znašajo \$128. Obojestranski dohodki pa \$219. Najlepša hvala vsem prispevateljem!

Priprave za SANS-ovo konvencijo so v polnem teku. Vse tri SANSove podružnice so na delu, da bo ta konvencija čim bolj uspešna. Konvencija se bo vršila tekočega meseca, in sicer 30. in 31. maja v SND na St. Clair ave. Vsa naša kulturna in ostala društva ter domovi so prošeni, da izvolijo svoje delegate in jih pošljejo na konvencijo. Ta konvencija ima pred seboj še velike naloge. Brez dvoma je SANS med nami še vedno potreben. Od te konvencije bo odvisno, kako si bo znala organizacija začrtati program za svoje bodoče delo in kako bo usmerila svoje cilje. Takšna organizacija je med nami, ameriški Slovenci, bila vedno potrebna in je tudi potrebna v bodoče. Upam, da se vsi, ki smo za njo delali zadnja leta, tega zavedamo.

Program, ki je bil obelodanjen v naših listih, bo v času te konvencije nudil posetnikom in delegatom tudi precej kulturnega užitka. Razni odbori, ki so izvoljeni iz vseh treh podružnic SANSa v Clevelandu se že trudijo, da bo uspeh konvencije za-jamčen. Pričakujemo, da bodo zunanje naselbine poslale za-dostno število delegatov, da bo konvencija čim bolj reprezenta-

tivna. Niti ene naselbine ne bi smelo biti, da ne bi bila potom svojega delegata zastopana. Zato urgam, da pošljete svoje delegate na to konvencijo!

Tistim, ki želite za te dneve prenočišče, svetujem, da se gotovo ob pravem času javite spodaj podpisane, ali pa sestri Josephine Tratnik, tajnici odbora za stanovanje. Tako se bomo izognili nepotrebnim sitnostim zadnje dneve.

Odbor za stanovanja bo poskušal preskrbeti vsem delegatom in posetnikom, če bo to le mogoče, privatna stanovanja pri naših rojakih v Clevelandu. Pri temu posebno prosim naše rojake v Clevelandu in okolici St. Clair ave., če imate kakšno sobo na razpolago, da nam to takoj sporočite, da bomo vedeli in bili pripravljeni za sprejem teh konvenčnih gostov. Seveda tudi Collinwood pride v poštev, ker je transportacija tukaj dobra.

Dalje ste prošeni, da si rezervirate vstopnice za Kristanov večer, ki se bo vršil v soboto, 31. maja, ker odbor bi tudi rad vedel koliko gostov lahko pričakujemo za ta večer. Brez dvoma vas je veliko prijateljev iz zunanji naselbinah, ki ste sledili delu tega velikega moža med nami ameriškimi Slovenci skozi vsa ta leta, odkar se nahaja med nami. Torej oddajmo priznanje njegovemu delu s tem, da se od-zovemo povabilu in skupno v njegovi navzočnosti proslavimo njegovo čestljivo 80-letnico!

Seveda ne smem pri temu pozabiti kulturnega programa, ki bo podan v petek zvečer, t. j. na praznik kincanja grobov. Podan bo ob priliki konvenčnega zborovanja. Program je za ta večer pripravljen z bogato vsebino in ne bo vam žal, če se ga boste udeležili. Imeli boste par ur duševnega razvedrila z ostalo delegacijo na SANSovi konvenciji.

Zadnja naša seja je bila dobro posečena in je bila tudi uspešna. Razpravljalo se je dosti o prihodnji konvenciji in bilo je storjenih več dobrih zaključkov. Izvolili smo vseh 10 delegatov, do katerih je naša podružnica št. 48 upravičena.

Naši delegati so: Anton Jančič, Jos. Terbižan, Rudolph Lisch, John Poznik, Jos. Štefančič, Theresa Gorjanc, Ivan Boštjančič, Louis Petrovič, John Zaic, Andrew Božič, Gertrude Bokal ter primerno število namestnikov.

Za pevski zbor Jadran je izvoljen Leo Wolf. To je za sedaj vse, kar nam je znano iz našega okrožja o prijavljenih delegatih. Pričakujemo, da se bodo odzvala tudi ostala društva in poslala svoje delegate.

Pričakujemo, da bodo na konvencijo prišli tudi par naših gostov iz rojstne domovine, ki nam bodo prav gotovo povedali veliko zanimivosti iz Slovenije in Jugoslavije na splošno, o njihovem delu, prerojenju in vstajenju.

Na našlo slovensko javnost tu v Clevelandu apeliramo, da si rezervira te konvenčne dneve za obilen poset vseh prireditelj. Vse preostanek je namenjen dobrim namenom, ki jih vrši organizacija SANS.

J. F. Durn, tajnik podružnice št. 48 SANS.

Iz Salema

Salem, O. — Končno smo se izklopali iz dolge zime, vendar pa je treba še vedno od časa do časa pobezati v peč.

Ko pišem te vrstice, slišim po radiu, kako praznujejo evropski narodi delavski praznik Prvi maj. Da bi že prišel čas, da bi ga po vsem svetu praznovali v miru!

Sedaj pa k stvari. Že pred šestimi meseci sem pričela poslušati radijski farmerski program, ki ga oddaja radio-postaja WKBN v Youngstownu od šeste do sedme ure zjutraj. Nenaodoma sem zaslišala slovensko polko in valček. Bila sem radovedna kdo igra slovenske melodije, potem pa sem v Prosveti čitala dopis S. Hribarja, da je godbenik sin mrs. Dobrovoles, ki se je pisala poprej Racik. Sedaj poslušam

vsako jutro Henryja, ki tak po igra slovenske polke in v. Nekega jutra pa slišim so farmarji v bližini Salema godbo najeli za plesno večer.

Odločila sem se, da pojdem di jaz tja, da se spoznam s fanti. Ob 8. uri sva bila z jim Japetom že tam, ples je pričel ob devetih. Najprej plesali četrto, katero še nisem videla nikdar poprej. Vse precej časa, da bi se človek učil tega plesa. Igrali so slovenske polke in valčke. Videl, kako so bili ti Američani veseli in plesali polke in valčke. Dobro se mi je zdelo, ko sem delala, da tudi drugi narodi igrajo slovenske melodije. Sliški godci so bili tistim farmarjem tako všeč, da so jih najeli za 14. maja.

Ti godei so nastopili tudi predstavi v dvorani Memorial. Odnegli so prvega kajti občinstvo jim je na ploskalo. Udeležba je bila velika.

Prejela sem pismo od dveh nečakov iz Ljubljane, da se pravipridno udeležijo kar dobro zapojeta "Hej, de, hitite, zapodite, zatrla žigalce slovenskih domov."

Frances Mihelc.

To in ono

Linden, N. J. — Letos smo obiskala moja dva nečaka, Žugel iz Salinas, Cal., in Križe iz Toronto, Kanada. smo bili veseli njunega obiska. John Žugel se je pripeljal v Californijo z aeroplanom. nja je trajala 12 ur. Ko je prišel, da bo šel njegov brat na obisk v domovino, sklenil, da nas obišče. Čas in nič ne reče. Po treh se je moral posloviti in jo je odpeljal z aeroplanom v Californijo. Na postaji Long Island so ga sprejeli sinovi in hči Mary Pa. Obiskal nas je po 17 letih. ima svojo tovarno v Salinas, je član SNPJ že od l. 1927. prišel iz stare domovine. ročen in ima dve hčerki.

John Križe si je kupil listek v Toronto, ker pa je šel parnik poškodovan od cije, je moral čakati na parnik, kakor tudi ostali p ki so kupili vozne listke nadi. Spremili smo ga v York, od kjer se je z družbo, sedem po številu peljal s parnikom Ernie. Povedali so nam, da so d plačali za vozne listke, ka hov agent ni poslal denar brodnih družbi v New. Nekaj jih je bilo iz Timis Kinkland Lakea, John Križanek, Louis Petrovič, John Zaic, Andrew Božič, Gertrude Bokal ter primerno število namestnikov.

Za pevski zbor Jadran je izvoljen Leo Wolf. To je za sedaj vse, kar nam je znano iz našega okrožja o prijavljenih delegatih. Pričakujemo, da se bodo odzvala tudi ostala društva in poslala svoje delegate.

Pričakujemo, da bodo na konvencijo prišli tudi par naših gostov iz rojstne domovine, ki nam bodo prav gotovo povedali veliko zanimivosti iz Slovenije in Jugoslavije na splošno, o njihovem delu, prerojenju in vstajenju.

Na našlo slovensko javnost tu v Clevelandu apeliramo, da si rezervira te konvenčne dneve za obilen poset vseh prireditelj. Vse preostanek je namenjen dobrim namenom, ki jih vrši organizacija SANS.

J. F. Durn, tajnik podružnice št. 48 SANS.

Pismo iz Poljan

Munising, Mich. — S pismo sem prejela od prijateljice Helene Truden iz Poljan, Notranjskem. Med drugimi je pisala:

"Ko se je pričela italijanska ofenziva, je prodrlo v Poljan Italijanov kot listje in travo. Vsi so bili tri dni. K njej prišli od Loškega potoka in Babnega polja. Uničili so žito in krali kokoši. Meni kopal ves krompir na dvorah. Prišli so nam povedati, da bodo zažgali vas, da so narod. Razumljivo, tega niti nismo bili. Kmalu nato so naprej, čez dve uri pa so niti in dejali, da imajo okoli morajo zažgati vas. Toda to pot niso grozje izvršili, več so odšli proti Babnemu lju. V Poljanah smo potem (Dolje na 3. strani)

Razgledi po stari domovini

(Od našega dopisnika Franja Aleša)

LJUDSKO GOSPODARSTVO

le bodo nas

"Strategija lakote" je postala priljubljena pri nekaterih političnih krogih zapadne demokracije. Po teh vidikih so Jugoslovanci odklonili, da bi UN-ova dodelila določeno količino žita. Bivši generalni direktor KRE mr. La Guardia je izjavil pred komitejem za ekonomsko in finančno vprašanja v Zvezi Združenih narodov, da bi "dvostranski" politični interes posameznih kapitalističnih skupin.

Po primeru z Grčijo, kjer bodo 350 milijonov dolarjev posojila uporabili ogromno vsoto za gospodarstvo in ostale koristne namene, — je jasno razvidno, da imperialisti z "dvostranskim" pogodbom spremenili Grčijo v ekonomsko kolonijo. Politika "pomoči" in strategije z lakoto sta dve obliki ene in iste imperialistične politike, ki s imperialistično pomočjo in lakoto državi stremi za gospodarskim in političnim zavojem.

Na grojine, da bi se nova Jugoslavija morala ukloniti takim politiki "pomoči" ali pa, da nas bodo izstradali, jugoslovanski ljudje odgovarjajo z globokim smehom. Mi smo se v narodno-revolucijski vojni v obrambi svoje svobodne svobode uprli mno-

večim grojnjam ter jih presegali in nismo poklekali. Na grojine z lakoto puščajo v delovnih ljudeh presir do smrti, ki se nameravajo poslužiti tega nečastnega orožja.

V preteklih dveh letih si je Jugoslavija prizadevala obdržati in razširiti trgovske stike z Britanijo in Ameriko. Kakor so vzpostavili mnoge stike z državami vzhodne in zahodne Evrope, želimo tudi z Veliko Britanijo in USA čimprej in čim bolj razširiti izmenjavo blaga. Že pred letom dni smo se razumeli z Angleži v nekatere vprašanih trgovskega in industrijskega prometa, ali do končnega sporazuma ni prišlo, ker Angleži zavlačevali pogajanja in ni naša krivda, če pogajanja ne niso definitivno končana. Jugoslavija je pravomerno in točno izpolnjevala vse obveznosti določene s trgovinskimi sporazumi. In to bomo tudi nadalje.

Razvoj naše zunanje trgovine, ki je tudi postavljena v okvir mednarodnega načrta, jasno kaže, da stopamo dosledno po poti razvoja in poglobljanja svojih ekonomskih odnosov z ino-

strano po številnih primerih uspešnih trgovinskih pogodb z različnimi državami pa, da smo postali iskani in cenjeni trgovski družabnik, s katerim želimo biti v trdni stiki obojestrano večina držav na svetu.

Proračun slovenske ljudske republike je bil glasno sprejet

Pri proračun izdatkov in dohodkov LRS Slovenije je bil sprejet glasno na 1. rednem zasedanju ljudske skupščine. Proračun za leto 1947 ima sledeče postavke:

1. Državna uprava in administracija 452,108,061.
2. Proračunska rezerva 63,565,216.
3. Izdatki ljudskih okrajnih ljudskih odborov 709,365,000.
4. Skupni izdatki 3.223.863.000 dinarjev.

Dohodki:
1. Dobitek iz državnega gospodarstva 1,176,000,000 dinarjev.
2. Dohodnina (davek) 839,683,000.
3. Dohodki ustanov in uradov 56,700,000.
4. Razni nepredvideni dohodki 50,000,000.
5. 5% davka na promet proizvodov 345,285,000.
6. 50% od taks 46,850,000.
7. Dohodki iz pror. okrajnih ljudskih odborov 709,365,000.
8. Skupni dohodki 3.223.863.000 dinarjev.

Proračun ljudske republike Slovenije je uravnotežen.

IZ DELAVSKEGA IN STROKOVNEGA GIBANJA

Zivahna dela na "mladinski progi" Samac-Sarajevo

Iz vseh krajev Jugoslavije prihajajo mladinske delovne brigade na progo, kjer se vršijo zivahna dela. Naša mladina hoče tudi leto dokazati svojo sposobnost in predanost osvobodni domovini pri izgradnji in obnovi.

Število prijavljenih mladincev in mladink stalno narašča. Od previdenih 180 tisoč mladincev, ki bi gradili to važno prometno žilo v Bosni, je število prijaviteljev naraslo na 250 tisoč in še narašča. Ne samo mlade, tudi stare je saj val navdušenja, ki si ga ni moglo zavrniti. Čeprav moramo graditi s krampi in lopatami, ker nam je okupator zapustil samo opustošenja in nam primanjkuje strojev in tehničnih pripomočkov. V naši mladini je neuklonljiva volja, da živi in na terenu z delom svojih rok ustvarja predpogoje za naš nadaljnji gospodarski razvoj. Zato ni čuda, da gleda zunanji svet na našo mladino kot na fenomen, svetel zgled, ki je mogoče samo v novi, prerodeni Jugoslaviji, deželi junakov Dela.

Delovni ljudje nove Jugoslavije nimajo sedaj nobenega razloga, da bi se bali za obstanek in razvoj socialnega zavarovanja in tudi ne potrebuje, da bi se borili za svoje pravice v tem zavarovanju.

Ljudsko zdravstvo v Sloveniji

Ljudsko zdravstvo je bilo v stari Jugoslaviji na primitivni stopnji in kakor mnoge druge panoge, ki so imele dolžnost skrbeti za delavstvo, tudi jako zanemarjeno. Proračun za zdravstvo v bivši dravski banovini je znašal za leto 1934-35 komaj 17 milijonov dinarjev, l. 1938-39 le 21 milijonov dinarjev. Po osvoboditvi do konca l. 1945 je vložila ljudska oblast že 65 milijonov, v letu 1946 pa že 176 milijonov dinarjev. V novi proračun za leto 1947 pa je predlagala 135,000,000 dinarjev poleg novih investicij v bolnice in ostale zdravstvene ustanove.

V letu 1939 je bilo v Sloveniji vsega 3,000 bolniških postelj, v letu 1946 že preko 5,000, za leto 1947 pa je predvidenih 5,700 postelj, čeprav je bil del bolnišnice med vojno porušen in nekatere bolnišnice v veliki meri izropane. V letu 1939 je bilo v Sloveniji vsega 16 zdravstvenih domov in postaj, v letu 1946 jih je bilo že 46, a za leto 1947 jih je predvidenih 52!

Izseljenci se vračajo

Sredi aprila je prispela v parnikom "Radnik" v pristanišče Split prva večja skupina naših izseljencev iz Francije in Kanade. Izseljenci, ki jih stara Jugoslavija ni mogla dati kruha, so bili v najboljšem razpoloženju in so takoj ob prihodu na rodna tla manifestirali svojo ljubezen do rodne grude s tem, da so poslali maršalu Titu, simbolu edinstva in bratstva jugoslovanskih delovnih narodov, pozdravno brozjarko: "Ko stopamo na svetla tla osvobodene domovine. Te pozdravljamo dragi tovariš maršal in preko Tebe vse tiste, ki so doprinesli težke žrtve pri osvoboditvi Jugoslavije in ki danes pošteno vlagajo vse svoje sile v izgradnjo domovine. Zavedamo se, da brez vaše borbe in dela ne bi bila mogoča naša vrnitev iz tujine!"

Darovi naših rojakov v tujini

Po poročilu jugoslovanske Narodne banke so poslali rojaki iz Amerike, Kanade in Velike Britanije zopet večje vsote denarja svojem v domovini.

V januarju 1947 je bilo nakupov 6,826 naslovljenecem nad 560,000 ameriških dolarjev, 548 naslovljenecem 37,000 kanadskih dolarjev ter 600 naslovljenecem nad 17,000 funtov sterlingov.

To so vidni znaki ljubezni plemenitih rojakov v tujini do njihovih svojcev v domovini, ki jo je tako grozotno prizadela fašistična okupacija.

Enotnost novega socialnega zavarovanja

Stara Jugoslavija je izvajala socialno zavarovanje za delavce in nameščence v interesu kapitalističnega razreda. Ker je dopuščala veliko število samostojnih ustanov socialnega zavarovanja, je praktično razbijala enotnost delavskega razreda. Naše novo socialno zavarovanje sloni na načelu enotnosti. Socialno zavarovanje je enotno za vse delavce, nameščence in uslužbence.

Po zakonu o socialnem zavarovanju, ki je stopil letos v veljavo, izvaja naloge socialnega zavarovanja Državni zavod za socialno zavarovanje, vse kategorije delavcev, nameščencev in uslužbencev so v pravicah in dolžnostih do socialnega zavarovanja enake in končno splošna obveznost zavarovanja zajema vse delavce, nameščence in uslužbence ne glede na vrsto dela in na način plačila.

Gospodinjjski nasveti

Krompir spada med naša najvažnejša živila. Vsak dan ga imamo vsaj po enkrat na mizi. Ni nam prav nič žal, če ga imamo opoldne in potem zopet zvečer. Krompir ima posebno dobro lastnost, da ga lahko pripravimo na različne načine: v obliki, pečnega, ocvrtega, v kosih zmečkane, v omaki, v solati, dalje krompirjeve juhe z različnimi drugimi dodatki, krompirjeve cmoke, krompirjeve svačke, krompirjev zavitek, krompirjevo polento in dr. Sam ali z dodanim mesnim jedilom, povsod je okusen in dobro dober. Za kuhanje v obliki vzamemo srednje debelega, da se enakomerno skuha. Če denemo kuhati drobnega in debelega, se zgodi, da se drobni razkuha, debeli pa ostane v sredi surov. Debeli krompir porabimo bolj s pridom za jedi, kjer ga olupimo surovega in zrežemo na večje ali manjše kocke. N. pr. za juho, pire, itd. Za krompirjevo testo je boljši mokaste vrste z raskavim lupino. Da se nam krompir ne razkuha, vodo osolimo ali okisamo. Zalijemo z vodo le toliko, da je pokrit. Ko vre pol ure, je kuhan. Odcedimo ga in nepokritega pustimo na kraju štedilnika, da se še nekoliko izpari. Najmanjšo redilno vrednost ima buje krompir v solati, nekoliko več ocvrt, največje pa krompir v obliki in zmečkane krompir, ki je tudi najlažje prebavljiv in ga zato lahko podajamo tudi bolnikom.

Kuhan krompirjev zavitek. ¼ kg krompirja skuham v obliki, olupim in pretlačim na desko. Pri- mešaj 35 dg moka, 1 jajce, pol žlice masti in soli. Hitro ugneti v testo, ga razvaljaj in potresi s prepraženimi drobtinami, zavij skupaj. Zaveži ga v prtič in kuham v slani krompir približno pol ure. Kuhanega ocedi, zvrni na desko, zreži na kose, zloži v toplo skledo in zabeli s prepraženimi drobtinami. Zraven dai kislo zelje ali solato.

Jabolčni kolači. Naredimo na deski krhko testo iz 30 dg moka, 14 dg surovega masla ali 10 dg masti, 10 dg sladkorja in 2 rumenjaka, malo soli in par žlic mleka. To testo hitro zgneti in pusti pol ure pokrito počivati. Nadev pripravim iz ½ kg mošankov ali drugih prhkkih kislih jabolč. Olupi jih, zreži na lističe in duši s prav malo vode in žličko sladkorja, da se zgostijo in postanejo lep rujav. Ohlajenim primesaš nekoliko marmelade ali malineve marmelade.

Testo razvaljaj in zreži na štirioglate krpe, položi na vsako eno žličko nadeva, zapogni čez nadev vse 4 vogale, zloži na pekač, pomaži z jajcem in speci- lačke v neprevročni pečici. Pe-

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

Teden dni mir, nekega dne pa je šel moj mož kositi v laze, tedaj pa so prišli Italijani v črnih srajcah in ga vprašali, če je sam. Odgovoril je, da je z njim tudi hčerka, nako ga pustili. Oni pa faktično niso bili Italijani, temveč preoblečeni slovenski izdajalci.

Nekega dne pa je prišlo v našo vas okrog 30 Italijanov. Eden je vstopil v našo hišo in me zapodil ven. Prišlo je silno pokati. Italijani so napadli partizane, ki so bili na Hostovem vrtu, Hostova Johana pa jim je dejala jesti. Nekaj jih je pobegnilo, ostale so pa pobili. Nato so nas postavili pred Matičnico hišo in naperili strojnice proti nam. Toda pobili so partizane mesto nas. Žrtve so nato zavlekli v našo hišo in vse skupaj zažgali.

Poljanci smo veliko pretrpeli. Kamor so prišli Italijani, povsod so kričali, naj gredo v Poljane, češ, da tam skrivajo partizane. Veliko gorja so povzročili grdi jeziki. Meni so ubili edinega sina in sem zelo nesrečna. Vas lepo pozdravlja Helena Truden.

Prosim, ako kdo ve, kje se nahaja Jakob Mlakar iz Igavasi, Stari trg pri Raku. Zanj bi rad zvedel njegov brat Jože. Ako kdo ve zanj, naj mi pošlje njegov naslov.

Jerica Kordish, Munising, Mich.

Odnešana vila

Bogat Berlinčan je imel ob Wannskem jezeru vilo. Po nekajletni odsotnosti se je vrnil domov. Ko je došel do mesta, kjer bi bila morala stati njegova vila, je našel popolnoma prazen, celo z grmovjem zaraščen prostor, sredi katerega je stala tabla z napisom, da se da stavbišče v najem. Polcija je po večdnevni poizvedbah ugotovila: kmalu po odhodu lastnika sta prišla pred vilo dva velika voza za pohištvo, voznik je izročil hišniku plačo za dva meseca naprej in ga odslavljal, ko je z listinami izpričal, da je za to popolnoma upravičen. Na voza so naložili pohištvo in dan pozneje je prišlo zidarsko podjetje, ki je začelo vilo podirati, dokler je ni tudi podrla. Na vili je bilo nekaj hipotek, ki jih pa neznani storilci niso odpeljali, pustili so jih velikodušno okradenemu lastniku.

NAROCNIKOM

Datum v oklepaju, na primer (May 31, 1947), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Ponovite jo pravčasno, da se vam list ne ustavi.

VZGOJNA NAČELA SODOBNE MATERE

Odkar se zavedamo kulture, stalno zasledujemo v zgodovini človeštva stremenje, da bi podsvetila kultura v temo nazadnjaštva in zaostalosti najširših plasti človeštva. Zato vidimo, da se v vseh dobah pojavljajo duhovne veličine, ki se dvigajo visoko nad kulturno-politične razmere njihove dobe. Vsi ti duhovni ustvarjalci so izšli iz jasne spoznanja resnice in pravice ter se povzpeli do odločnega hotenja pomagati človeku, da se dvigne v polnovredno bitje. Človekoljube vseh dob je vodilo isto spoznanje, spoznanje, da ni trajnega izboljšanja kulturno-socialnih razmer na svetu, ne da bi vztrajno in odločno posegali v vzgojo slehernega človeka. To spoznanje je dovedlo že leta 250 p. Kr. indijskega kralja Asoka do dalekosežnih socialnih ukrepov v njegovi državi. On je bil tudi spoznal pomen žene v razvoju človeštva in je zato posevel posebno skrb vzgoji deklic in žena.

Narodnjaški temni srednji vek je popolnoma zanikal polnovrednost žene in jo pahnul na stopnjo zgolj seksualnega bitja. A kljub temu danes stoji pred nami izgrajen lik sodobne žene, ki samozavestno nosi na svoji ramah vso težo odgovornosti zlasti kot ustvarjalca in oblikovalca sodobnega človeka.

Vzgojni cilj sodobne matere je, razgibati vse telesne in duševne zmognosti otroka in jih razviti do skrajnih meja. Vzgojni smoter sodobne matere je, ustvariti v človeku spoznanje, da je človek le tedaj najvišja dobrina stvarstva, če je prevzet z zavestjo kulturnega poslanstva, katero mu je določeno kot najvišje razvitemu bitju na svetu.

Sodobna žena se dobro zaveda, da mora orati ledino na vzgojnem področju, čeprav ni pedagoška znanost tako zelo mlada.

Jasno je, da smatra sodobna mati za svojo prvo dolžnost, da prouči otrokove duševne in telesne lastnosti. Kajti šele potem, ko je jasno spoznala vse dispozicije otroka, more najti pravo vzgojno pot. Mati, ki živi zavestno življenje polno-vrednega človeka, bo lahko rešila ta problem. Saj ve, da njen otrok ni nič drugega, kakor sestavni del njenih in moževih nagnjenj, hih in vrlih. Ve pa tudi, da predstavljajo vse otrokove lastnosti ves otrokov duševni stroj za vzgojno delo prav isto, kar je za umetnika kiparja neobdelan kamen, ali pa za slikarja umetnika surovo platno. Od umetnikove ustvarjalne sile, od njegove predanosti, od njegovega etičnega odnosa do dela, zavisli kulturna vrednota njegove umetnine.

Prav nič drugače ni z vzgojnim delom sodobne matere. Vendar ni samo zakon dednosti, ki odločilno vpliva na duševno strukturo otroka, ampak tudi razmere, v katerih preživlja otrok svoje detinstvo. Otroci, ki je v večji ali manjši meri doživljal vse strahotne izbruhe podivjanega fašizma, ki je sleherni dan trepetal v strahu za svoje življenje in se stiskal po zakloniških v temni mrazu, otroci, ki je sam okusil vso bridkost izseljenčaka, je šel v svoji najnežnejši dobi po poti težkega trpljenja. Prav gotovo je duševna struktura takega otroka izredna. Zato zahteva tudi izredne vzgojne metode.

Sodobna mati ne vidi v svojih otrocih osebne lastnine, ampak vidi v njih polnovredna, a neobdelana bitja, katerim mora utirati pot v polnovredno življenje.

Najslabša značilnost sodobnega otroka je njegova prezgodnja dozorelost. To spoznanje moramo upoštevati, če hočemo doseči harmonijo med materjo in otrokom. Sodobna mati odklanja vsako nasilstvo nad otrokom zlasti prav posebno telesno kazni. Telesna kazen silno žali človeško dostojanstvo, a prav tu je sodoben otrok zelo občutljiv. Že davno vemo, da ni kazni uspešnejše vzgojno sredstvo, pač pa "ljubezen". Vendar moramo strogo ločiti resnično ljubezen do otroka, ki izvira iz globokega človečanskega odnosa do otroka, od onega površnega čustva, ki ima svoje korenine v materinem samoljubju. Velika ljubezen je vravnoveščna, ne pozna plime in oseke. Vselej ravna po vsem objektivno z otrokom, ne pa po svo-

Tudi realno življenje piše pravljice

James Keilly je bil brezposeln. Dolgo časa se je potegoval za kako zaposlitev, prebrel je ves New York in končno se mu je usoda nekoliko nasmehnila. Dobil je službič kot poslovodja majhnega predmestnega kina.

Ko je opravljal svojo službo pred vzhodom, je opazil večkrat staro ženo v staromodni, ponosni obleki, kako je pred vzhodom poželjivo pregledovala slike vsakokratne predstave in slastno prebirala te slike spremljajoče besedilo. Gotovo je videla že boljše dni, si je mislil Keilly, mogoče je kaka propadla umetnica. Ker je bil sam reven, je razumel tujo revščino, daroval ji je vstopnico, ki mu jo je dalo vodstvo kina vsak teden za morebitno njegovo družico. Nemo ji je izročil vstopnico in nemo se mu je starka zahvalila. Dve leti je to trajalo.

Nenadoma je starka izostala. Poslovodja Keilly se je na določen dan zamenjal in oziral po njej. Tudi drugi teden je ni bilo na izpregled. Bolezen? Smrt?

Kako se je upravitelj Keilly kmalu nato (okt. 1932) začudil, ko so mu razodeli na sodniji, da mu je neka gospa Rosley zapustila v svoji oporoki vse svoje premoženje v vrednosti več milijonov dolarjev.

Gospa Rosley je bila starka, ki ji je daroval Keilly vsak teden vstopnico za kino. Čeprav milijonarka, si ni nikdar ničesar privoščila, stradala je, če se ni zatekla v kako javno zastojno preskrbovalnico. Bila je vzor skopulje, ljudje so jo zaničevali, otroci so jo zmerjali. Zaradi svoje izredne lakomnosti se je bila vsemu svetu odtujila. In prišel je Keilly in ji je podarjal vsak teden vstopnico, ne da bi je bil poznan. In starka je nagradila z oporoko njegovo nesebično, dobro srce.

Pogovori s ceste

A: Dobro jutro! Je kaj novega?
B: Nič.
A: Kako: nič? Saj sem bral v današnjih časopisih, da so bili ponoči vlomilci na vseh koncih mesta pridno na delu.
B: Oprostite, to za Trst vendar ni nič novega!

V Prosveti so danes svetovne in delavske vesti. Ali jih čitate vsak dan?

Ta prizor je bil posnet v San Franciscu, ko je mesna policija napadla telefonske stavarke in skušala razbiti masno piketiranje. Ranjenih je bilo več deklet in 27 aretiranih. To žrtv, ki jo neso v ambulanco, so zbili do nezavesti. Z razbijanjem unij se v deželo vračajo—stari časi!

ZMAGALI BOMO!

REPORTAŽE S POHODOV 18. DIVIZIJE

Tone Seliskar

(Nadaljevanje)

V bližnjih gozdovih zakopavajo intendanti pomočniki usnje, riž, sladkor, moko, cigarete... Telefonisti pospravljajo žico, radiotelegrafisti svoje aparate, propagandisti svoje pisalne stroje in papirje ter arhive, na poslednji kamion mečemo municijo, mine, granate, obleke... Naglo, naglo, vse to se mora skriti, zakopati, da ne dobi sovražnik! Vsi zgrabimo in v varstvo zemlje romajo sodi bencina, olja, odvisno orožje, puške, patronjače, vse, vse, kar bi nas oviralo na umiku.

Komandant Rado se smehlja. S pipo v ustih hodi med nami in nas opazuje z nekakšnim skrivnostnim nasmeškom, kakor da uživa v naši vzemirjenosti. Star, preizkušen borec je. Komisar Hribar mendera s svojo bolno nogo od odseka do odseka in se smehlja. Oba imata nekakšno magično silo v sebi, s svojo mirnostjo in ravnodušnostjo nas preslepita, uspavata. V bližini že grme topovi, od Škofljice sem se različno sliši puškarjenje.

"Ej, fantje, spet gremo v gozdove!" de komandant nam novincem. "Tam je lepó!" in se kar zasnja nazaj v svoje borbe.

"Zdaj se šele pričena veseli del partizanstva!" mu pritrdi komisar in oba se pomembno in hudomušno spogledata.

Obed je skuhan. Zmagoslavno stoji kuharica Stana pred kotli in nam mežika. Tudi ona je stara borka, ne boji se živega vraga, ljubezniva je in vesela, kadar nam lahko z dobrim postreže.

"Fantje, danes se boste oblikovali! Svinjina!"

Čepimo v izbici in se sklanjamo nad skodelicami. Topovi grme vse naokoli. Pravkar smo pospravili nahrbtnike, ko priteče straža po vaški ulici.

"Nemški tanki so spodaj na cesti!"

V trenutku so bili nahrbtniki na hrbtu, iz vseh hlevov vodijo mule in konje in že tovorimo vreče in zaboje. Komandant Rado je sredi nas povsem miren.

"Vsak na svoje mesto! Zbor spodaj pri zadnji hiši. Kritje, avioni so v zraku!"

Naglo, brez prerivanja in beganja, je na moč hitro vse pripravljeno za pohod. Letalo švigne tik nad vasjo, pa nas ne opazi. Komisar z bolno nogo je na konju. Zgoraj na vasi že opazimo bele rjuhe, ki jih prestrašeni vaščani razobešajo.

"Do gozdiča ob cesti!" zapove komandant. "Kolona po eden v teku!"

Zaženemo se po čisti in že smo v gozdiču. Prav zadnji hip. Že je jeklena ptica spet nad nami, pa nas ne najde. Sto metrov pod gozdičem je cesta, nad cesto pa gozdovi, kamor seže oko. Cesto, na kateri so tanki, moramo preoračiti za vsako ceno. Daleč pred nami je čuti hromenje jeklenih pošasti in nad nami brnenje aviona. Po pet in pet se nas je poglajlo čez cesto in kmalu smo bili vsi v gozdovih. Po stezi smo se vzpenjali vedno višje in višje. Zgoraj na slemenu smo se zbrali.

Sonce je sijalo skozi vejave dreves, čudovita tišina je vladala tod in ko smo tako na meh-

kem mahu sedeli, se mi je zdel gozd kakor silna trdnjava. Tako varnega smo se čutili v tej tišini in tako brezskrbne, da bi najraje zapeli. Toda zapovedana je bila najstrožja tišina. Preblizu smo bili ceste, preblizu vasi, v katerih so že Nemci. Poslali smo stražo tik do ceste, izvidniške patrle na vse strani, saj je bil štab zdaj odvezan od svojih brigad. Štab divizije pa ne more biti brez brigad! Naglo smo določili zvezne patrle, javljajo se prostovoljci in že so se pričele tkati nitke za našimi edinicami.

Sto metrov nad cesto stojim na straži. Sonce se je skrilo za oblaki, listje je padalo na tla in pričelo je rostiti. Čepim za skalo in poslušam. Nagli koraki po gozdu! Pripravl sem puško in čakal. Dva nevojaka sta vzemirjeno in preplašeno tekla proti meni s puško v roki.

"Stoj! Stoj!"

Bila sta dva terenca iz Slivnice, ki sta zbežala iz vasi pred Švabi.

"Šest tankov stoji pod Slivnico!" sta mi pripovedovala. "Šestdeset Nemcev je v Mlačevem in imajo tri topove, ki so jih obrnili proti Krimu. Med njimi je nekaj belogardistov, ki jim kažejo domove naših pristašev!"

Poslal sem ju na vrh gozda v štab, da tamkaj poročata.

Spet je tišina. Dež prav na rahlo rosi. Ne daleč na cesti se je oglasila nemška brzostrelka. Spet koraki v gozdu. Nekdo teče.

Mlado dekle z nahrbtnikom na rami teče po gozdu. Terenka je iz Žalne, poznam jo, saj sva skupaj sodelovala na mitingih. Dekle je pogumno. Ima prepasano pištolo.

"O, žive bi me ne dobili. Branila bi se. Ali me vzamete s seboj, tovariš?"

"Seveda! Kar po teje stezi do komandanta!" ji rečem veselo.

Dekle dvigne pest in utone v gozdu. Počasi se mrači. Z mrakom me izmenja tovariš. Zgoraj so že razpeli šotore. Kučiti ne smemo, tišina najstrožja!

In tako spim prvokrat na golih tleh. Dež škreblija po šotorki, oba s sinom leživa in sva dobre volje. Leživa v plaščih, puške so poleg naju. Z drugo šotorko se pokriva čez glavo in si priževa cigareto. Mirna sva in nepopisno zadovoljna. Kadiva in se tiho razgovarjava.

"Kdo ve, kako je zdajle pri nas doma...?" meni sin.

"Kar dobro!" mu rečem. "Saj smo s srcem tako zvezani, da ni med nama tule in med domom nobenih dvomov, nobene žalosti!"

"Te tudi jaz ne čutim. Čutim in vidim le zmago pred seboj!"

"Veruješ vanjo?"

"Verujem."

Hladno postaja. Stisneva se drug k drugemu in nama je toplo. Preden zaspi, se mi zdi, da me greje zemlja. Ta zemlja, ki je prežgana od borb, ki je prepojena s krvjo naših najboljših! Ta zemlja, ki naju veže kakor mati; naju dva in tovariše, ki leže nocoj po vseh slovenskih gozdovih!

Oktober 1943.

(Dalje prihodnjič.)

otoku Hokkaido, do katerega se ga že mrzli morskí tok iz Ohotskega morja, zelo hladna in zapade mnogo snega, se oblačijo tudi v živalske kože. Meča ovijajo s kožo srne, obutev si pa naredijo iz pasje ali ribje—lososove—kože.

Ženske nosijo okoli vratu po Japoncih dobavljene ovratnice iz steklenih biserov, vsi pa imajo obleke, okrašene z velikimi ornamentami. Sicer pa so Ainu morda eno najbolj nesnažnih ljudstev na zemlji.

Njihov misijonar Batchelor, ki je skoraj pol stoletja delal zanje in jih zagovarjal posebno pred krutimi Japonci, pravi, da je včasih živel prav v njihovih domovih po dva meseca, pa ni niti enkrat videl, da bi se kdo od njih umil ali vsaj katerokoli jedilno orodje ali posodo pomil. Seveda primerno diše... Za vse to se morajo zahvaliti neznanemu japonskemu terorju, ki jih takorekoč ni pustil dvigniti glave v bližini gospodarjev. Zato so tudi njihovi domovi primerno ubožni. Deloma so zgrajeni iz lubja, desk in podobnega materiala, pokriti pa z bičevjem. Vsaka kočica ima dve okni—eno je obrnjeno proti jugu, drugo proti vzhodu. Nikdo pa ne sme pogledati skozi ta okna! Posebno vzhodno okno je sveto, ker je posvečeno številnim božanstvom. Japonci se niti malo niso potrudili, da bi to uborno ljudstvo dvignili v kulturi in civilizaciji, zato so Ainu sredi njih ostali vdani najrazličnejšim vražam in številnim božanstvom.

O zemlji in vesoljstvu nimajo nobenega pravega pojma. Zdi se jim, da se sestoji iz več delov. Da je zemlja okrogla; so dajo po obliki in poti sonca. Po njihovem mnenju stoji "Zemlja rodu Ainov" na hrbtu ribe, ki se stresa, kar povzroča potrese. Saj je razumljivo, ker je tudi Hokkaido del Japonskega otočja, kjer je na leto okoli 500 potresov. Poleg vrhovnega boga verujejo tudi v boga sonca, lune, gora, vode, ognja, itd. Rimsko cesto smatrajo za njihovo reko, grom nevihte je glas bogov, bliski pa pričajo o njihovi slavi in lepoti... Zanimivo pa je, da prav posebno obožujejo—medveda! Da jim je medved kot lovcem posebno imponiral, je razumljivo, ker so bili medvedje na otoku Hokkaido prav posebno velike in lepe živali. Nerazumljivo pa je, da ga že od pradavnih časov po božje časte, obenem pa love, z navdušenjem pobijajo, jedo, njegove kosti pa mirne duše prodajajo. In največji praznik tega naroda je posvečen ravno medvedu!

Ubitemu medvedu slavnostno odrežejo glavo, polože jo s kožo vred na častno mesto in položijo predenj v najlepših posodah piščin in jedačo. Ure dolgo prepevajo nato slavospeve medvedu, svojemu vzorniku. In ni večje časti za moža, kakor da ga tovariši primerjajo — medvedu. Tudi vsak uspešen lov na medveda proslave s pojedino ubite zveri! Pri tem se pa, od kar jim Japonci gospodarijo, do nezvesti napijejo. Ako pa lov na medveda ni uspel, potem plača za to medvedov mladič, ki ga

GIFT BOXES FROM AMERICA

American Red Cross Photo
We homeless youngsters in a Displaced Persons camp near Berlin, Germany, beam at the contents of Junior Red Cross gift boxes sent to them by America's school children.

imajo ujetega. Na slovesen, a krut način ga umore, nato pa sledi zopet svečanost in—pijančevanje. Pojedine se vrše v koči ob ognjišču, na golih tleh, nad katerimi vise s stropa verige ali leseni kavlji za obešanje kotla. Vedno pa vise nad ognjiščem tudi svete kosti medveda.

Svečnikov Ainu nimajo. Vaški starešina moli ob svečanih prilikah k bogovom in jim napiše. Nato jim žrtvuje vrbovih palic in vrbovega ličja. Verujejo v plačilo na drugem svetu, a nebesa in pekel so Ainu postavili v globine zemlje. Pikel je seveda pod številnimi ognjeniki, ki jih je na Japonskem v izobilju. Vsaka kočica ima na zunanji strani pod vzhodnim oknom majhen žrtvenik. Na njem so uborne posode in darila bogovom. Tu je tudi edina siha in pomoč žene tega naroda.

Žena je pravzaprav suženj moža. Vsa domača dela mora opravljati sama. In ko so se Ainu zaradi vedno večjega pomankanja divjačine v gorah in prepovedi in oviranja ribolova morali začeti baviti tudi s poljedelstvom, je bilo vse poljsko delo dodeljeno ženi. Če je Ainu mož sit, bo rekel: "Sedaj mi je znano, da sem jedel." Žena je redkokdaj tako srečna, da bi mogla izreči to prijetno prislovico. S posebnim spoštovanjem govori s svojim možem. Tedaj mora dati roko pred usta in se po razgovoru umakniti iz njegove bližine. Med tem ko mož pričakuje boljšega življenja na drugem svetu, ne sme žena niti moliti k bogovom in je tudi izključena iz nebes. A vendar ni brez moči. Zna in sme se tudi razjeziti! Tedaj gorje možu, kajti v svoji besnosti bo žena šla k žrtveniku in pobegnila z vsem svetim orodjem.

PROLETAREC

Je v boju za pravice delavcev 42 let.

NAROČITE SI GA!

Stane za celo leto \$3, za pol leta \$1.75.

... za tri mesece \$1.

STE SI

AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR

LETNIK 1947, že naročili?

Stane \$1.50. Za v stari kraj \$1.65.

V zalogi imamo tudi Adamičeve ter razne druge angleške knjige. In pa VELIKO SLOVENSKE. Pišite po cenik.

Naslov:

PROLETAREC

2301 S. LAWDALE AVENUE
CHICAGO 23, ILLINOIS

TISKARNA S.N.P.J.

sprejema vsa

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabla za veselice in shode, vizitnice, častnice, knjige, koledarje, letake itd. slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem angleškem jeziku in drugih...

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO SNPJ
DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

... Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne

... Cene zmerne, unijsko delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 S. Lawndale Avenue Chicago 23, Illinois
TEL. ROCKWELL 4904

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člane ali nečlane \$8.00 eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri assessmetu \$1.20 tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vzroka, da je list predrag za člane SNPJ. List Prosveta je vsa lastnina gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad tital list vsak dan. Pojasnilo: Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list, tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupaj naročen na dnevnik Prosveta, to takoj naznaniti upravništvu lista in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega storijo, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročnika.

Cena listu Prosveta je:

Za Zdruf. dravne in Kanado \$8.00	Za Chicago in okolico je \$8.00
1 tednik in..... 6.80	1 tednik in..... 6.80
2 tednika in..... 5.60	2 tednika in..... 5.60
3 tednike in..... 4.40	3 tednike in..... 4.40
4 tednike in..... 3.20	4 tednike in..... 3.20
5 tednikov in..... 2.00	5 tednikov in..... 2.00
Za Evropo je..... \$11.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja Money Order v pisnu in si naročite Prosveta, list, ki je vaše lastnina

PROSVETA, SNPJ,
2657 So. Lawndale Ave.
Chicago 23, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino na list Prosveta vsoto \$

1. Ime..... Čl. družine št.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sleden članov moje družine:

2..... Čl. družine št.....

3..... Čl. družine št.....

4..... Čl. družine št.....

5..... Čl. družine št.....

Mesto..... Družina

Nov naročnik ☐ Star naročnik ☐

Narod Ainu žrtev Japoncev

P. Kunaver

Nekaterim narodom je usojeno, da počasi in v mukah umirajo. Taka usoda je doletela tudi narod Ainu, ki živi danes v večji skupini le še na Hokkaidu, najsevernejšem otoku Japonske. Ainu so dali znanstvenikom mnogo dela, in mnogo las je posivelo, preden so vsaj približno ugotovili, odkod so prišli ti zani-

ka in psa". Zato so se seveda lotili iztrebljevanja tega naroda, to pa tako temeljito, da je dandanes na otoku Hokkaido komaj še 15,000 potomcev nekdanjega močnega naroda. Nekoliko družin živi tudi še na Kurilih, toda tudi te izumirajo.

Japonci so iztrebljali narod Ainu, z vsemi sredstvi. Kljub boljšemu orožju pa so od začetka utrpeli marsikateri poraz in japonski vitezi, samuraji, so imeli v dolgih stoletjih mnogo prilike pokazati svoj pogum v številnih bojih slabo oboroženemu narodu. Milosti pa niso poznali in preganjanje Ainu so bili svojim gospodarjem manj kot sužnji. Kakor psi so se morali pokorno plaziti pred nogami svojih ošabnih zavojevalcev. Odkrivali so jim vse pravice in končno odkrili, da se jih bodo posebno hitro iznebili, če jih bodo tudi gospodarsko in telesno uničili. Denarja jim niso dovoljevali in vsaka kupčija se je smela vrniti le po zamenjavanju. Država pa je vsako dobavljeno blago in delo plačevala samo z alkoholnimi pijačami "sake", ki so ga Ainu imenovali "uradno mleko" in se mu na žalost vdajali, kakor vsak drug barbarski

rod, ki ne pozna uničujoče moči alkohola. Zato so Ainu še dandanes hudi pijanci, kar jih poleg boleznih, posebno jetike, in medsebojnih porok, hitro uničuje. Le še na lovu zaživi mož Ainu. Takrat je neustrašen. Z lokom in puščico, po potrebi pa tudi s samim nožem, gre nad medveda. Škoda je le, da ta zver, ki jo Ainu izredno obožujejo, izumira. Japonci so deželo gosteje naselili in divjačina je postala redka. Ribarstvo pa, ki je poleg lova redilo ta narod, so prevzele japonske družbe, in tako propada nekdanji lovski narod tudi zaradi lakote.

Ainu so večji kakor Japonci, krepke rasti in lepe postave. Imajo temnorjave oči, kratke obraze, širok nos in močne lične kosti. Kljub temu ne pripadajo Mongolom in so bliže belemu plemenu. Tudi nimajo značilne mišice, ki naredi, da se zde mongolske oči poševne. In njihova polt je bela. Posebno pa se odlikujejo zaradi izredno gostih las. Ainu možje so tudi po prsih in celo po hrbtu zelo porasli. Ne brijejo se in brada in brki jim pokrijejo obraz že prav zgodaj, na kar so tudi izredno ponosni. Lase si porežejo šele, ko jim sežejo preko ramen. Tako store tudi ženske. Te pa se radi tudi tetovirajo in sicer okoli ust, po rokah in včasih tudi po čelu. Še dandanes se oblačijo v obleke, ki si jih stko iz vlakni lubja jagreda. Le deloma nosijo tudi japonsko obleko. Nosijo jo predvsem ženske, katerih spodnja obleka je iz bombaževine. Ker pa je aima na